

На наш погляд, діяльність організацій на зразок Американської асоціації адвокатів в питаннях добору кандидатів на суддівські посади є однією з важливих форм громадського впливу на справи управління державою. Однак вважаємо, що при необхідності не тільки юридична спільнота, але й вся громадськість повинна бути в змозі висловити своє ставлення відносно того чи іншого кандидата на посаду судді. При цьому, участь громадськості в доборі кандидатів на посаду судді повинна проявлятися більш виразно саме в тих правових системах, де наділення судовими повноваженнями відбувається в централізованому порядку главою держави чи іншими органами.

Література:

1. Про відмову у допуску до участі в конкурсі на посаду судді вперше : рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 30 листопада 2011 року. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://vkksu.gov.ua/6191/>
2. Куйбіда Р.О. Добір суддів: вибори чи призначення / Р.О. Куйбіда // Юридичний вісник України. – 2006. – №30 (578). – С. 14-19
3. Испания. Конституция и законодательные акты. Пер. с исп. – М.: Прогресс, 2007. – 622 с.
4. Сравнительное конституционное право. М. : Изд-ая фирма “Манускрипт”, 2006. – 872 с.
5. Конституционное (государственное) права зарубежных стран: Учебник в 4 т. - Т.1-2 / Под ред. Б.А.Страшуна. – М. : Изд-во БЕК, 1996. – 880 с.
6. Правовые системы стран мира. Энциклопедический справочник / Отв. ред. А.Я.Сухарев. – 2-е изд., изм. и доп. – М. : НОРМА- ИНФРА*М, 2009. – 920 с.
7. Италия. Конституция и законодательные акты: Пер. с ит. – М. : Прогресс, 2008. – 528 с.
8. Ведёрникова О. Отбор кандидатов на судебные должности: опыт США // Советская юстиция. – 1993. - №5. – С. 12-17
9. Мидор Дениэл Джон. Американские суды. – Сент-Пол, Миннесота: Уэст Паблшинг Компани, 2005. – 422 с.
10. Современные зарубежные конституции / Под ред. Б.А.Страшуна. – М., 2006. – 488 с.
11. Решетников Ф.М. Правовые системы стран мира: Справочник / Ф.М. Решетников. – М. : Юридическая литература, 2003. – 528 с.

УДК: УДК 347.962.

А.М. Марцинкевич
Львівський університет бізнесу та права

ВИМОГИ ДО КАНДИДАТА НА ПОСАДУ СУДДІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Проаналізовано основні вимоги до кандидата на посаду судді в окремих країнах світу. Здійснено порівняльний аналіз професійних та морально-етичних вимог до суддів в країнах різних правових систем.

Ключові слова: корпус суддів, вимоги до судді, діяльність судді.

Проанализированы основные требования к кандидатам на должность судьи в отдельных странах мира. Осуществлен сравнительный анализ профессиональных и морально-этических требований к судьям в странах различных правовых систем.

Ключевые слова: корпус судей, требования к судье, деятельность судьи.

Analysis of basic requirements for a candidate for judge in certain countries. The comparative analysis of professional and ethical requirements for judges in the different legal systems.

Keywords: body of judges, the requirements for judges, judicial activity.

Постановка проблеми. Протягом тривалого історичного розвитку в багатьох країнах світу накопичено значний досвід у питаннях побудови систем формування корпусу суддів. Всебічно оцінюючи його, можна говорити про відповідні тенденції, характерні ознаки і риси та певні відмінності і особливості. Насамперед, в даному аспекті заслуговує на увагу практика таких країн як Франція, Австрія, Німеччина, Польща, Італія, Англія та США, де найбільш виразно здобули свою завершеність як цілісні механізми формування суддівського корпусу, так і окремі його елементи, зокрема, щодо вимог до кандидатів на посаду судді.

Нова процедура добору кандидатів для першого призначення на посаду судді відповідно до Закону «Про судоустрій і статус суддів» є доволі прогресивною і викликала найменше зауважень з боку Венеціанської комісії, яка ще у жовтні 2010 року дала загалом критичний висновок на згаданий Закон. За умови добросовісного дотримання цієї процедури вона може забезпечити об'єктивний добір [1]. Найбільше, що викликало справедливе занепокоєння у Венеціанській комісії, це те, що спеціальну підготовку майбутніх суддів частково було покладено на юридичні вищі навчальні заклади, які діють в системі Міністерства освіти, молоді та спорту а частково – на Національну школу суддів. За європейськими стандартами, таку підготовку має забезпечувати автономна установа, що діє в системі судової влади та під контролем суддів. Під ці критерії в Україні може підпадати хіба що Національна школа суддів, яка не є установою Міністерства освіти, молоді та спорту, а контролюється Вищою кваліфікаційною комісією суддів.

Однак, відповідно до Закону Про судоустрій і статус суддів № 41 від 22.10.2010р., спеціальну підготовку повністю покладено на вищі навчальні заклади, остаточний перелік яких має визначити Вища кваліфікаційна комісія суддів. Крім того аналіз програми за якою розроблені тестові питання і яку слід використовувати при підготовці викликає занепокоєння щодо її якості, а відтак у спроможності самих тестових завдань стати об'єктивним мірилом загальних теоретичних знань у галузі права та справедливим критерієм для добору справді фахових юристів на посаду судді.

Висловлені зауваження визначають потребу врахування зарубіжного досвіду визначення вимог до кандидата на посаду судді і, в цілому, актуальність наукового пошуку даного напрямку.

Аналіз досліджень і публікацій. В Основу написання даної публікації покладено теоретичні напрацювання українських вчених К. Іваненка, В. Бернхема, зарубіжних науковців І.Власова, В.Пейскова, Д.Мідора, Л.Халдеєва, Л.Сімкіна та інших. Крім того, предметом нашого аналізу стали норми правових актів окремих зарубіжних країн.

Основний зміст дослідження. Детальний аналіз функціонування судової системи в Україні дає змогу констатувати необхідність подальшого проведення судової реформи, що зумовлюється незадовільним фінансуванням і матеріально-технічним забезпеченням судів, шаленим тиском на них, залежністю суду від органів законодавчої і виконавчої влади, порушенням строків розгляду справ, винесенням деякими суддями явно незаконних рішень, низьким рівнем професіоналізму багатьох суддів, незадовільним виконанням судових рішень, недосконалою системою добору суддів, недосконалістю процесуального законодавства тощо.

У той же час необхідно наголосити, що незважаючи на труднощі, суди України забезпечили захист гарантованих Конституцією та законами прав і свобод людини і громадянина, прав та законних інтересів юридичних осіб, інтересів суспільства і держави. Про це свідчать опубліковані дані судової статистики щодо кількості розглянутих справ, якості здійснення правосуддя, строків розгляду справ, навантаження на суди і суддів, надходження скарг [2].

На наш погляд, вітчизняна система добору суддів повинна забезпечити не тільки необхідні передумови для призначення на посади суддів найбільш підготовлених юристів з певним життєвим досвідом і віком, але осіб з високими моральними якостями. Адже в Україні поки що ніхто спеціально не вивчає ділові якості кандидата в судді, його психічні особливості, поведінку, комунікативні та організаційні здібності, вміння слухати. Також ніхто не вивчає чи це спокійна та об'єктивна, неупереджена і чесна людина. При законодавчому закріпленні єдиної процедури та вимог щодо добору кандидатів на посаду судді необхідно врахувати і ці вимоги стосовно моральних якостей кандидатів. Очевидно, що це може бути вимога надавати не тільки характеристику, а й рекомендацію за місцем навчання, роботи, проживання, публікації даних про кандидата в пресі. При поверненні зі стажування — висновок компетентної комісії за результатами стажування тощо. Крім того, суддя має отримати специфічні знання у результаті спеціального навчання, що може проводитись як одразу після призначення на посаду, так і під час перебування на посаді. Викликає необхідність у спеціальному навчанні кандидатів в судді, адже навіть при успішному завершенні такого навчання кандидат не має гарантій, що він буде призначений на посаду судді.

Отже, звернемось до зарубіжного досвіду з аналізованого нами питання. Наприклад, у Австрії на посаду судді може бути призначений лише дієздатний австрійський громадянин з бездоганною репутацією, який завершив повний курс юридичної освіти в університеті (з отриманням диплому), має не менше одного року судової практики та отримав позитивну характеристику не менше трьох суддів наставників. Особливістю австрійського порядку є необхідність отримання спеціальної суддівської освіти (окрім університетської).

Під час навчання кандидат вивчає: кримінологію і криміналістику; судову медицину та судову психіатрію; психологію; техніку (техніку дорожнього руху, обробку даних); економічні науки (теорію економіки підприємств, рахунки підприємств, бухгалтерію); правову соціологію [3, с. 25]. А практична частина освіти майбутніх суддів здійснюється під керівництвом спеціально виділених та закріплених за ними суддів-наставників, яких призначає колегія суду.

Тривалість спеціальної освіти – п'ять років. Весь її цикл (до призначення на посаду судді) розбивається на сім етапів. Перший етап включає в себе як мінімум річну судову практику під керівництвом не менше трьох суддів-наставників з одночасним проходженням підготовчих курсів. На другому - відбувається призначення на посаду судді-стажера Міністерством юстиції на підставі рекомендації колегії Вищого суду землі. Передумовою для цього призначення є відповідність вимогам кандидатського цензу. На

третьому етапі (після призначення на посаду судді-стажера) здійснюється дворічне навчання при суді, прокуратурі чи інших органах (адвокатурі, органах управління, Міністерстві юстиції чи в органах виконання покарання).

Четвертий етап починається з четвертого року навчання відвідуванням судової академії. Навчання в судовій академії повинно сприяти здійсненню мети навчання, зорієнтувати теоретичні знання кандидата і його майбутню практичну діяльність на правильне застосування закону. На цьому етапі передбачається також проведення інтенсивних курсів навчання з окремих галузей права з наступною за цим спеціальною судовою практикою. Наприклад: двотижневий курс із земельного права – потім чотиритижнева практика в земельних органах; однотижневий курс житлового права – чотиритижнева практика в житлових органах; тритижневий курс виконавчого права – шеститижневий курс практики у виконавчих органах.

На п'ятому етапі проводиться практика при суді, прокуратурі, адвокатурі чи в одному з перерахованих вище органів управління, чи виконання покарання з метою закріплення отриманих знань та навиків. Шостий етап включає в себе іспит на посаду судді при Вищому суді однієї з земель. І на останньому, сьомому етапі, проводиться призначення на посаду судді.

Таким чином, крім вказаних вище вимог до кандидата висувуються додаткові, а саме: успішне закінчення судової академії, здача іспиту на посаду судді, отримання ступеню доктора правознавства (екзамен на посаду судді не замінює вимоги про ступінь доктора правознавства, яка присвоюється після захисту дисертації, що близька за характером до нашої кандидатської) [4, с. 18].

З австрійського досвіду можемо бачити складний і тривалий процес підготовки професійних суддів, головними рисами якого є гнучке поєднання практичної підготовки протягом стажування в різних державних органах (з перевагою судових) та спеціальним, теоретичним вдосконаленням при навчанні в судовій академії, де здобувається суддівська освіта.

Відповідні традиції в питаннях формування суддівського корпусу склались у Франції. Досвід цієї країни був широко використаний правовими системами багатьох країн Європи, Азії, Африки та Південної Америки, де протягом останніх десятиріч створені відповідні навчальні заклади із спеціальної підготовки майбутніх суддів. Цей досвід отримав світове визнання [5, с. 56].

Насамперед слід зазначити, що у Франції комплектування суддівських кадрів проводиться у декілька способів: “прямим призначенням” на посаду судді осіб, що мають вищу юридичну освіту і певний стаж служби на правових, адміністративних чи військових посадах; тимчасовим призначенням на роботу в якості судді (на три, п'ять чи сім років) магістратів у відставці, які раніше займали посади суддів, прокурорів чи інші посади за юридичною спеціальністю; призначенням на суддівські посади випускників Національної школи магістратури [4, с. 19].

Національна школа магістратури щорічно випускає близько двохсот суддів та прокурорів. Слухачі в школу набираються по конкурсу, кандидатури для якого попередньо добираються з участю представників судів. Згідно Органічного Закону “Про статус магістратури” [6] для вступу в Національну школу магістратури вимагається: національний дипломом про другий цикл вищої освіти чи який-небудь документ чи диплом такого ж рівня, що офіційно визнається декретом Державної Ради; французьке громадянство; дієздатність та хороші моральні якості; дотримання у відповідності з законом обов'язку по призову до армії; відповідність умовам фізичної придатності, необхідної для виконання своїх обов'язків, задовільний стан здоров'я (в разі хвороби, що дає право на тривалу відпустку - остаточне одужання).

На першому етапі конкурсу вступники пишуть свого роду есе (їх роздуми з соціальних, економічних, політичних та загальнокультурних проблем сучасного світу). Другий етап включає екзамени з юридичних дисциплін, іноземної мови та залік із загально-фізичної підготовки. Переможцями конкурсу стає біля 15-28 % абітурієнтів [5, с. 61]. Зазначимо, що при прийомі для кожної категорії абітурієнтів встановлені свої правила. Так, 75% місць відведено для дипломованих спеціалістів вищих шкіл, 20 % - для державних службовців та офіцерів поліції, викладачів, соціальних працівників, посадових осіб, що здійснювали нагляд за умовно засудженими, секретарів судів, 5% - для осіб, які не менше 8 років працювали в приватному секторі, обирались членами місцевого самоврядування, були народними засідателями [7, с. 59]. При цьому особлива увага приділяється оцінці загальної культури абітурієнтів, і це не випадково. Французи виходять з того, що одних юридичних знань судді недостатньо, вони прагнуть бачити в майбутньому носіїв судової влади не тільки прекрасного спеціаліста, але й освічену, культурну людину.

Зарховані кандидати постановою міністра юстиції призначаються слухачами та з ними укладається контракт, на основі якого вони зобов'язуються відпрацювати в сфері юстиції не менше 10 років.

Наступний етап навчання - “зовнішнє стажування”, яке триває 3 місяці і здійснюється поза судових установ Франції, на підприємствах, в органах місцевого самоврядування, префектурі, іноземних судових установах, інших організаціях. Наступні 8 місяців навчання проходять безпосередньо в Школі. В програму навчання входять дисципліни, які стосуються експертної роботи, зокрема, тих спеціалістів, до яких найчастіше звертаються магістрати: психіатрів, судових медиків, психологів, фінансових експертів. Слухачі Школи отримують інформацію з питань організації, функціонування та фінансування судових установ, адвокатських колегій, судових канцелярій, інших служб [5, с. 61]. Правові дисципліни практично не викладаються, за виключенням кримінального та цивільного процесу, судової етики, а також суміжних предметів, знання яких необхідне для виконання професійних обов'язків. Наступним етапом навчання є

стажування слухачів в судових установах, яке триває 14 місяців. Слухачі знайомляться з діяльністю суду всіх інстанцій, органів розслідування та прокуратури, поліцейських та жандармських служб, виправних установ, судових виконавців.

Перед завершальним етапом навчання слухачі складають заліки та кваліфікаційний іспит. На підставі отриманих оцінок та результатів стажування слухачам надається список запропонованих посад. Як тільки вони зроблять свій вибір, їх розподіляють по групах, виходячи з обраної спеціалізації. П'ятимісячна програма передбачає поглиблене вивчення теорії, нових законодавчих актів, спілкування з практикуючими магістратами. І завершальний етап – стажування в судових установах на тій посаді, яку слухач буде займати в послідуєчому [5, с. 61].

З розглянутого австрійського та французького досвіду можемо бачити застосування спеціальних елементів кандидатського цензу – професійної науково-теоретичної та практичної підготовки кандидатів. При цьому програма теоретичної підготовки в навчальних центрах зорієнтована на спеціальну судову освіту, яка включає ґрунтовні знання з юридичних наук, економічних дисциплін, правової соціології та ін. Отримання спеціальної судової освіти передбачає поглиблене вивчення поряд із загальними курсами також прикладних дисциплін, що обумовлює здобуття суддею високого рівня кваліфікації.

Більш спрощений, ніж у Австрії та Франції, кандидатський ценз в Німеччині, Італії та Польщі.

У Німеччині згідно §9 “Німецького закону про суддів” (1961 р.) на судову посаду може бути призначена лише особа, яка є німцем в розумінні ст.116 Основного Закону ФРН [8], тобто має громадянство Німеччини, не залишає ніяких сумнівів у тому, що завжди буде захищати вільний демократичний конституційний лад у відповідності з Основним Законом.

Питання практичної підготовленості претендентів на посаду судді, подібно австрійському, вирішується і німецьким законодавцем. Згідно “Німецького закону про суддів” право претендувати на заняття судової посади набуває особа, яка отримала юридичну освіту в університеті, здала перший державний іспит, пройшла після цього підготовче службове стажування і здала після нього державний іспит. В §5b закону встановлюється, що підготовче професійне стажування продовжується два роки. Стажування проводиться в обов’язковому порядку перш за все в суді, який розглядає справи загальної цивільної підсудності, в суді по кримінальним справам або в прокуратурі, в установі управлінського профілю, а також при адвокатів.

Згідно §10 даного закону, в дворічний строк обов’язкового стажування можуть бути зараховані стаж роботи в якості чиновника високого рангу, в якості службовця на державній службі в Німеччині чи на службі в якій-небудь міждержавній чи міжнародній організації, якщо ця діяльність за своїм характером і значенням відповідала службовій діяльності високого рангу; в якості такого, що захистив докторську дисертацію викладача права в німецькому університеті; в якості адвоката, нотаріуса чи асесора при адвокатів чи нотаріусів; в іншій сфері, де робота сприяє отриманню знань і досвіду, які необхідні для виконання суддівських обов’язків.

В Італії, для того щоб бути допущеним до відправлення суддівських функцій, необхідно: бути італійським громадянином; мати диплом юридичного факультету університету; мати цивільну правоздатність; відрізнитись бездоганною громадською та моральною поведінкою, в тому числі і у минулому; бути фізично придатним для посади; відповідати іншим професійним вимогам, встановленим законом [9, с. 290-291].

Згідно ст. 51 Закону “Про устрій загальних судів Республіки Польща” на посаду судді у Польщі може претендувати особа, яка має польське громадянство і в повній мірі користується своїми цивільними правами і правами громадянина, гарантує належне виконання обов’язків судді, має бездоганний характер, закінчила вищий юридичний учбовий заклад та пройшла дворічне стажування, а також здала судові чи прокурорські іспити і не менше року пропрацювала судовим чи прокурорським асесором (стажером), та досягла 26-річного віку [10].

Як загальне правило, у Польщі допуск до суддівських посад базується на конкурсному вступному іспиті. Критерії цього іспиту включають випробування стосовно всіх галузей права та написання есе на одну з декількох запропонованих тем. Таким чином, крім юридичної обізнаності кандидатів, перевіряються здібності усного та письмового мовлення. Конкурсний вступний іспит поки ще не включає психологічного випробування особи, однак його запровадження передбачається у найближчому майбутньому.

У кінці конкурсного вступного іспиту здійснюється відбір кандидатів на основі зібраних про них даних та результатів іспиту. Після відбору кандидати прямо не призначаються суддями, оскільки повинні пройти дворічне навчання, в кінці якого вони повинні скласти остаточний іспит на відповідність суддівській посаді.

У випадку незадовільних результатів іспиту стажер має право його скласти ще раз, але не пізніше ніж через рік. При незадовільних результатах повторного іспиту стажер підлягає звільненню з судової системи.

Водночас, згідно Закону “Про устрій загальних судів Республіки Польща” від проходження стажування звільняються: польські професори та доктори наук в галузі права; адвокати; прокурори, їх заступники та помічники; офіцери, що працювали в органах військової юстиції в якості суддів, прокурорів, їх заступників чи помічників; особи, які не менше трьох років працювали на посаді арбітрів, адвокатів, юрисконсультів чи нотаріусів.

Таким чином, особливі кандидатські вимоги щодо професійності встановлено в Німеччині, Італії та Польщі. В цих країнах головний важіль професіоналізму суддів зосереджений на практичній підготовці кандидатів. До призначення на посаду, асесор (стажер) під наглядом суддів-наставників проходить обов'язкове стажування в судових установах, державних органах та адвокатурі. Однак, на відміну від Австрії та Франції, спеціальне судове навчання кандидатів у цих країнах не передбачено.

Дещо відмінні вимоги до кандидатів на посаду судді існують в країнах з англосаксонською системою права. Так, судді Високого суду в Англії призначаються із числа баристерів з не менш ніж десятирічною практикою. Судьями ж Суду Корони є окружні судді і рекордери (тимчасові судді Суду Корони, які виконують свої повноваження за сумісництвом з іншою практикою). Ці посади є новими, оскільки сам Суд Корони створено лише у 1971 році.

Щоб стати окружним суддею чи рекордером, кандидат повинен бути членом однієї з професійних адвокатських корпорацій. Обов'язкова вимога до окружних суддів – перебування в якості адвоката в корпорації баристерів не менше 10 років чи на посаді рекордера - не менше трьох років. Згідно з багатовіковою традицією судьями стають ті, хто належить до відносно замкнутої “аристократичної” корпорації баристерів. Перед призначенням на суддівські посади ретельно перевіряється щоб стан здоров'я претендентів був задовільним. Лише після 1971р. представники більш чисельної і більш демократичної корпорації соліситорів отримали можливість бути окружними судьями. Ще в середині вісімдесятих років визнавалось, що суддів відбирають тільки з досвідчених баристерів, які представляють вузьку групу суспільства за освітою, соціальними та економічними ознаками.

Однак, з прийняттям Закону “Про суди і правове обслуговування” з'явився новий критерій для відбору суддів: час безпосередньої адвокатської судової практики [11, с. 115]. Для того щоб мати адвокатську судову практику необхідна вища університетська юридична освіта та спеціальна додаткова підготовка із складанням іспиту при Юридичному товаристві – для соліситорів і при “Судових інах” – для баристерів.

Як зазначає Т.В.Апарова, згідно з новим критерієм, встановленим законом, за основу береться період, протягом якого кандидат мав адвокатський сертифікат. Іншими словами, йдеться про час, протягом якого він виступав в суді. У випадку добору кандидатів на посаду судді цей період визначається не менше як в 10 років [11, с. 116].

При призначенні суддів в Англії прийнято враховувати також моральні та ділові якості кандидата, що вважається досить важливим. Разом з тим, в цій країні також склалась традиція, згідно з якою для призначення суддів вищої ланки буває достатнім письмової рекомендації політично впливових осіб. Кандидатам у судді середньої і нижньої ланки (окружних чи оплачуваних магістратів), перш за все, необхідно отримати не менше трьох рекомендацій від суддів та провідних баристерів, які добре знають кандидата по судовій чи адвокатській діяльності [11, с. 116].

В Англії для кандидатського цензу суддів визначальним критерієм професіоналізму виступає значний досвід (не менше 10 років) практичної діяльності у сфері судочинства. Правові традиції цієї країни передбачають, що саме в якості адвокатів чи рекордерів набувається необхідний досвід.

В Англії, юридична система якої є праобразом американської, ряди суддів поповнюються із середовища досвідчених адвокатів, що довели свою здатність вести справи в суді. У цьому відношенні між англійськими та американськими судьями є риси подібності. Однак на відміну від США, англійський адвокат завжди починає свою кар'єру з суду самого нижчого рангу. Потім, якщо він себе добре проявить, він рухається по службі: на початку в якості судді першої інстанції Високого суду, потім можливо в Апеляційний суд і, нарешті, у Вищий суд - Палату Лордів.

Як зазначає Д.Мідор, на відміну від Англії та Сполучених Штатів, в країнах континентального права як в Західній Європі, так і в інших частинах світу судді починають свою професійну кар'єру відразу з посади судді. Підтвердженням необхідної кваліфікації для цього виступає диплом юридичного факультету університету і зазвичай нетривалий період практичної роботи. Почавши юридичну кар'єру з призначення судді, юрист потім просувається по службі в середині судової системи. Американська ж практика йде шляхом підбору суддів із середовища найдосвідченіших практикуючих юристів [12, с. 116]. Це означає, що особа, яка претендує на посаду судді, повинна бути американським громадянином, мати юридичну освіту і бездоганну репутацію. Важливе значення має і характер кандидата на посаду судді. В п. 21 Канонів судової етики США вказано: “Правосуддя не повинно відправлятися особами, які за своїм характером несумісні з цією посадою”.

При цьому, американські фахівці відпрацювали критерії “гарного” судді, куди віднесли: безсторонність при вирішенні справи; гарні теоретичні знання і певний досвід практичної (юридичної) діяльності; здібність думати і писати ясно, логічно; велику особисту чесність; добре фізичне здоров'я та розумовий розвиток; судовий темперамент (зрівноваженість, уважність, комунікабельність, терплячість); здібність розумно застосовувати судову владу. Для прийняття зваженого рішення, на думку багатьох у США, вимагається не лише фаховий, а й життєвий досвід, оскільки саме останній є важливою характеристикою справжнього судді. Найбільше це стосується суддів, що працюють в системі загального права [13, с. 179].

Висновки. Таким чином, кандидатський ценз, як система вимог та умов допуску до судових посад, покликаний забезпечити дієвість та ефективність судової влади саме через високий професійний та моральний рівень її носіїв. В ряді країн світу можна бачити кандидатський ценз, який включає загальні та

спеціальні кандидатські вимоги. Як правило, до загальних вимог відноситься громадянство, вища юридична освіта, допустимий вік, практичний досвід роботи в галузі права, високі ділові та моральні якості. Водночас, до спеціальних вимог відноситься спеціальна судова освіта, а також (чи) проходження необхідного стажування. Програма теоретичної підготовки у спеціалізованих навчальних центрах зорієнтована на фахову судову освіту.

Інший стан речей щодо кандидатського цензу суддів у країнах, які розвиваються. Зазвичай, законодавство таких країн обмежується лише загальними вимогами про громадянство, вищу юридичну освіту, стаж юридичної практики, який складає не більше 2-3 років. Притому, така юридична практика може бути настільки різноманітною, що не складатиме необхідний досвід для здійснення якісного судочинства. В таких країнах, як правило, судова влада знаходиться в стані становлення, що різко зменшує вплив до неї професійних фахівців з права. Зазначимо, що таке положення не сприяє захисту прав людини та ефективності судочинства.

Література:

1. Іваненко К. Оцінка практики застосування Закону України «Про судоустрій і статус суддів» / К.Іваненко. – Офіційний сайт Міністерства юстиції України. – 2011р. – Електронний ресурс. – Режим доступу: www.minjust.gov.ua
2. Постанова розширеного спільного засідання Президії Верховного Суду України, президії Ради суддів України та колегії Державної судової адміністрації України від 18 квітня 2010 р. // Вісник Верховного Суду України. – 2008 р. – № 5. – С. 18-22
3. Власов И.С. Как происходит назначение на судебскую должность в различных странах // Юстиция. – 2008. - № 15. – С. 24-28
4. Бутов В.Н., Власов И.С. Судьи в зарубежных странах. Законодательство зарубежных стран. Обзорная информация. - Вып.2. – М.: ВНИИ государственного строительства и законодательства, 2001. – С. 16-21
5. Халдеев, Л., Симкин, Л. Подготовка судей во Франции // Российская Юстиция. – 1994. - № 1. – С. 54-62
6. Французская Республика. Конституция и законодательные акты: Пер. с франц. – М.: Прогресс, 2007. – С.283-284
7. Пейсликов В. Обучение судей: международный опыт и российские перспективы // Российская Юстиция. – 2008. - № 6. – С. 57-62
8. Немецкий закон о судьях: Пер. с нем. – Бонн: “ИНТЕР-НАЦИОНЕС”, 2003. – 25 с.
9. Италия. Конституция и законодательные акты: Пер. с ит. – М.: Прогресс, 1998. – 428 с.
10. Ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych // Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. – 1994. – Nr 7. – Poz. 25
11. Апарова Т.В. Статус судей в Великобритании // Журнал российского права. - 2004. - № 7/8. – С. 112-119
12. Мидор Дензел Джонс. Американские суды. – Сент-Пол, Миннесота: Уэст Паблшинг Компани, 1991. – С.49;
- Апарова Т.В. Статус судей в Великобритании // Журнал российского права. – 2008. - № 7/8. – С.114-125
13. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США. – К.: Україна, 2006. – 366 с.

УДК 347.962

А.В. Красовська
Приватний нотаріус
Львівського міського
нотаріального округу, здобувач

ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ ПРО ПРИПИНЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗА ПОЗОВАМИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ

У статті аналізуються положення чинного законодавства, що регулюють підготовче провадження в адміністративних справах за позовами органів державної податкової служби про припинення юридичної особи.

Ключові слова: юридична особа, адміністративний позов, адміністративний процес, право на позов.

В статье анализируются положения действующего законодательства, регулирующие одготовительное производство по административным делам по искам органов государственной налоговой службы о прекращении юридического лица.

Ключевые слова: юридическое лицо, административный иск, административный процесс, право на иск.

The article analyzes regulations of current legislation which control preparatory introduction in administrative cases by the actions of bodies of state tax service on termination of a juridical person.